

not helpers to each other's souls...»; а також метафорою, де «*marriage*» – важка або небезпечна річ, на яку «*venture on*» («*зважуються*»).

Хоч подружнє життя і не є безхмарним, та варто терпіти: «*And what different apprehensions and actions must there be borne by conjugal love*», проте, існують речі, як, наприклад, подружня зрада, які не повинні толеруватися: «*Abhor not only adultery itself, but all that tendeth to unchasteness and the violation of your marriage-covenant*».

Отже, як бачимо, шлюб в пуританській практиці базувався на чіткій ієрархії, де «*husband*» – відповідальний голова сім'ї, максимально наближений до Бога, мав практично необмежену владу.

На основі слів-супровідників до домінантної лексеми «*marriage*» ми виділили основні когнітивні сегменти сем та окремі когнітивні семи концепту «*marriage*». Так, «*marriage*» є *станом* та *контрактом*, що триває все життя, створений для *прославляння Бога* та *прокреації*; як бачимо, в рамках шлюбу статеві стосунки також допустимі лише для «*sober procreation of children*» («*здорового народження дітей*»). Шлюб потребує серйозної *підготовки*, передбачає *ієрархію* і *водночас партнерство*, неможливий без *любові*, вимагає *спільного проживання* подружжя.

Перспективним дослідженням вважаємо розгляд мікронцептів «*husband*» та «*wife*», які входять у макроконцепт «*marriage*» та демонструють як специфікацію когнітивних сем притаманих «*marriage*», так і присутність нових.

Література:

1. Алефиренко Н. Ф. Лингвокультурология: Ценностно-смысловое пространство языка. / Николай Фёдорович Алефиренко. – Москва : Флинта: Наука, 2010. – 288 с.
2. Іващенко В. Л. Концептуальна репрезентація фрагментів знання в науково мистецькій картині світу: (На матеріалі української мистецтвознавчої термінології) / Вікторія Людвігівна Іващенко. – Київ : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2006. – 326 с.
3. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / Вален Наумович Комиссаров. – Москва : Высш. шк., 1990. – 253 с.
4. Кононенко В. І. Концептологія в лінгвістичному аспекті / Віталій Іванович Кононенко. // Мовознавство. – 2006. – №. – С. 111–117.
5. Попова З. Д. Очерки по когнитивной лингвистике / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Воронеж : Истоки, 2001. – 191 с.
6. Приходько А. М. Концепти та концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / Анатолій Миколайович Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2008. – 332 с.
7. Bramham D. Far from being a religious relic, marriage has enduring value. History shows that monogamous unions have stood the test of time, while polygamy has resulted in harm to women, children and society [Електронний ресурс] / Daphne Bramham. // Vancouver Sun. – Jan. 11 – 2011. 1. – Режим доступу : <http://www2.canada.com/vancouver/news/editorial/story.html?id=e560b166-b86c-410b-b144-0728545f93d6&p=1>. – 16.11.14. – Назва з екрану.
8. Gillis J. R. For Better, For Worse: British Marriages, 1600 to the Present / John R. Gillis. – New York : Oxford University Press, 1985. – 417 p.
9. Owen T. M. Welsh Folk Customs / Trefor Owen., 1974. – 198 p. – (Revised edition).
10. Sacks D. Encyclopedia of the Ancient Greek World. / D. Sacks, O. Murray. – New York : Facts On File, 2005. – 412 с.
11. Witte J. From Sacrament to Contract: Marriage, Religion, and Law in the Western Tradition / John Witte., 2012. – 393 p.

Ілюстративний матеріал:

12. Baxter R. The Practical Works of the Rev. Richard Baxter, vol. 4 ChristianEconomics: or, The Family Directory, Containing Directions for the True Practice of All Duties Belonging to Family Relations, with the Appurtenances [Електронний ресурс] / Richard Baxter // London: JamesDuncan. – 1830. – Режим доступу до ресурсу : <https://archive.org/stream/practicalworksof04baxtuoft#page/174/mode/2up>.

УДК 811.112.2

В. І. Крепель,

Київський національний лінгвістичний університет м. Київ

РОЛЬ ОБРАЗНО-МОТИВАЦІЙНОЇ ОСНОВИ ТА ВНУТРІШНЬОЇ ФОРМИ В ПРОЦЕСІ ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ НОМІНАЦІЇ

У статті йдеться про взаємодію логічного, психологічного та лінгвістичного фактора в процесі фразеологічної номінації, про внутрішню форму як номінативну ознаку фразеологізмів.

Ключові слова: фразеологічна номінація, внутрішня форма, фразотвірна база, прикметники на позначення кольору.

В статье идет речь о взаимодействии логического, психологического и лингвистического фактора в процессе фразеологической номинации, о внутренней форме как номинативном признаке фразеологизмов.

Ключевые слова: фразеологическая номинация, внутренняя форма, фразообразовательная база, цветообозначающие прилагательные.

The article refers to the interaction of the logical, psychological and linguistic factors in the process of phraseological nomination, about the internal form as the nominative sign of idioms.

Key words: phraseological nomination, the internal form, phrase-formative base, colour designative adjectives.

У лінгвістичних дослідженнях, присвячених вивченню питань номінації, особливо формуванню конотацій в номінативному процесі, велика увага приділяється дослідженню механізмів утворення фразеологічних одиниць та ролі внутрішньої форми як мотивуючої ознаки переосмислення і формування експресивності, образності та оцінності [1; 2; 8; 10; 11; 12].

Визначаючи явище номінації як складний гносеологічний процес, що складається із декількох ступенів, слід підкреслити наявність у ньому елементів як чуттєвого, так і логічного пізнання, адже відомо, що пізнання здійснюється не лише шляхом абстрактного, узагальненого мислення, але й шляхом образного, чуттєво-споглядального за своєю природою мислення (особливо на початкових етапах).

Завданням нашого дослідження є вивчення взаємодії логічного, психологічного та лінгвістичного фактору в процесі створення фразеологічних одиниць зі стрижневим компонентом – прикметниками на позначення кольору, визначення ролі фразотвірних основ у формуванні фразеологічної семантики та виявлення різних типів внутрішньої форми, які є семантичною ознакою фразеологічного значення зазначеної тематичної групи, що має свою специфіку, пов'язану із сприйняттям кольору та його відображенням у мові.

Діалектика пізнання феномена кольору складна і суперечлива, вона йде від виділення кольору як початку пізнання до суті кольору як мети пізнання. Колір, що належить до неосновних форм існування матерії, виділений логічним мисленням у процесі пізнання об'єктивної дійсності завдяки наявності у людини кольорового зору. Специфіка мови і мислення полягає у тому, що вони дозволяють виділити ознаки предметів, кодуєть їх, тобто наділяють певним мовним знаком. Колір, виділений у свідомості людей завдяки розвитку логічного мислення, виражається в мові певною лексико-семантичною групою слів – прикметниками. Досвід попередніх поколінь і психологічні дослідження свідчать про те, що окремі кольори можуть певним чином впливати на душевний і фізичний стан людини, можуть змінювати настрої: «викликати відчуття бадьорості і радості, або навпаки, почуття пригніченості і печалі» [3, с. 3]. Пояснюючи психологічний вплив кольорів на людину, В.С.Дерябін встановлює зв'язки між референтами з характерним кольором, їхнім сприйняттям і виникненням у зв'язку із цим чуттєвих переживань. Так, «червоний колір збуджує. Можливо, що сполучення червоного кольору крові й розлученості у боротьбі протягом цілого ряду поколінь привело до усталеного міцного зв'язку. Чорний колір діє гнітюче, так само як на людину діє ніч із своїми страхами. Можна гадати, що кольорові відчуття, викликані оточуючим середовищем, збігаються у часі з чуттєвими переживаннями, наявними за відповідних обставин, і потім стають причиною таких самих почуттів» [4, с. 66]. Важливу роль у розвитку переносних значень прикметників кольору відіграють генетичні основи [9, с. 93–110] та символіка кольорів. Кольори використовувались для символізації дійсності у багатьох народів світу [13; 9].

У сучасному мовознавстві розрізняються абстрактні та конкретні позначення кольору [5, с. 1–2]. Абстрактні позначення кольору відображають основні кольори, виділення яких відноситься до «наївної картини» світу кольору, яка відрізняється від «наукової картини» цього феномена. Цікаво, що позначення кольорів, які здатні до переосмислення і можуть входити до складу фразеологічних одиниць, в німецькій та українській мовах збігаються, це наступні кольори: *schwarz, weiß, grau, rot, gelb, grün, braun, blau, чорний, білий, сірий, червоний, жовтий, зелений, коричневий, синій/блакитний*. Назви цих кольорів належать до найдавнішої лексики і відрізняються своїми лексико-семантичними характеристиками від пізніших позначень кольорів з предметною внутрішньою формою, пор. *violett, rosa, lila, nonelastий, бірюзовий, малиновий*, тощо. Перша група прикметників належить до абстрактних позначень кольору, їхня етимологія забулася протягом віків і, маючи непрозору внутрішню форму, вони здатні по семантичних перетворень, до розширення своєї семантики. Група абстрактних прикметників на позначення кольору кількісно обмежена, але саме вони утворюють стрижневі компоненти фразеологічних одиниць. Засоби словотворення німецької та української мов дозволяють утворювати нескінчену кількість другої групи прикметників конкретної семантики, коли відтінки кольорів називаються за референтами з характерним кольором, наприклад: *фісташковий, волошковий, golden*, проте такі прикметники надзвичайно рідко входять до складу фразеологізмів.

Вивчення семантики фразеологічних одиниць і процесів фразотворення нерозривно пов'язане з внутрішньою формою як мотивуючою ознакою вторинних найменувань.

У фразеологізмів наявний «поліознаковий тип номінації» [1, с.10], зумовлений їхніми категоріальними характеристиками, а саме роздільною оформленістю та опосередковано-номінативним характером фразеологічної семантики. В основі номінації у фразеологізмів як у багатокомпонентних утворень покладено кілька ознак, тому і структура внутрішньої форми фразеологізмів відрізняється складністю, наявністю декількох компонентів.

Важливою теоретичною передумовою розкриття природи і структури внутрішньої форми фразеологізмів є теза про слівний характер компонентів фразеологічних одиниць, який підтверджується дослідженнями функціональних можливостей фразеологізмів, здатністю цих одиниць до варіювання, оказіональних перетворень, різноманітних трансформацій [6, с. 2–22]. Можливість заміни компонентів фразеологічних одиниць за допомогою «оживлення» їх буквальних значень свідчить про збереження лексемами в складі фразеологізмів найважливішої категоріальної ознаки слова – лексичного значення [7, с. 3–12].

О. І.Денисова вбачає функцію внутрішньої форми у встановленні зв'язків між фразотвірною базою, тобто вихідною матеріальною формою, що має певну семантичну структуру, і фразеологічним значенням, і вважає, що значення вихідного словосполучення, тобто етимологічне значення, є образно-мотиваційною основою фразеологічних одиниць, а внутрішня форма є елементом, який зв'язує значення фразотвірної бази з фразеологічним значенням [2, с. 2–24]. Ми розрізняємо сукупне значення вихідного словесного комплексу, тобто етимологічне значення в аспекті діахронії, і внутрішню форму як синхронне явище, представлене у вигляді одного чи кількох семантичних елементів у структурі фразеологічного значення, але ці ознаки беруться з образно-мотиваційної основи фразеологічних одиниць. Поряд із внутрішньою формою у фразотвірних процесах задіяні фразеологічна абстракція як наслідок процесу абстрагування значення фразеологічної одиниці від значень її складових лексичних одиниць. Внутрішня форма як одна чи кілька семантичних ознак, присутніх у структурі фразеологічного значення, виділяється в думці за певними ознаками (логічний фактор) на основі асоціацій (психологічний фактор) внаслідок чуттєвого або логічного пізнання об'єкта. Тому внутрішня форма є складним логіко-психолінгвістичним явищем. Результатом складної суті внутрішньої форми є той факт, що її можна характеризувати за різними параметрами: «...за структурно-семантичним, де вона визначається як «слід» похідності, за номінативним, де її визначають як ознаку, що лежить в основі номінації, за когнітивним, де внутрішня форма співвідноситься з ознакою того поняття, на основі якого формується нове поняття, за метафоричним, де внутрішню форму розглядають як *tertium comparationis*, за експресивним, коли ця суть інтерпретується як асоціативно-образна підстава для оцінки і т.і. [12, с. 80].

Залежно від завдань дослідження на перший план виступає та чи інша функція внутрішньої форми, при дослідженні номінації в аспекті взаємодії об'єктивної дійсності, мислення і мови релевантними є такі ознаки внутрішньої форми як номінативна, когнітивна, метафорична та експресивна.

У корпусі досліджуваних одиниць виділено чотири основні типи фразотвірних баз, які корелюють в певними фразотвірними процесами первинного чи вторинного порядку: 1-й тип фразотвірної бази (ФБ) – змінні словесні комплекси; 2-й тип – окремі слова; 3-й тип – стійкі фрази; 4-й тип – фразеологічні одиниці.

Перший тип ФБ є продуктивним в процесі первинної фразеологічної номінації, яка є семантичним типом фразотворення, де трансформація семантичної структури здійснюється при збереженні інваріанта лексико-граматичної структури. Статус фразеологізмів як лінгвістичних знаків детермінується, як відомо, тісною взаємодією семантики і структури. Цей об'єктивний факт передбачає дослідження процесу первинної фразеологізації за схемою: ФБ → її образно-мотиваційна основа: лексико-граматична + семантична структура (логіко-семантичний аспект, тобто внутрішня форма, визначені семантичні ознаки) → фразеологічне значення. Образно-мотиваційною основою фразеологізмів є факти реальної дійсності, екстралінгвістичні або матеріальні денотати. Імпульсом до переосмислення слугують уявлення про референтів, їхня оцінка, зумовлена соціальним досвідом колективу. Зв'язок між лексичним прототипом образних фразеологічних одиниць, а внаслідок первинної фразеологізації утворюються здебільшого образні фразеологічні одиниці, та їх фразеологічним

значенням існує на поняттєвому рівні: взаємодія лексичного значення компонентів → образ → уявлення про цей образ, пов'язані з ним асоціації, оцінка образу → поняття (сигніфікативне значення фразеологічної одиниці). Уявлення про образ і утворює конотативні семи вільних словосполучень. Дедуктивним шляхом із ситуації можна вивести кілька логіко-семантичних аспектів, але в основу номінації може бути покладений один, тут присутній момент відносної довільності. Посередником між фразотвірною базою та актуальним фразеологічним значенням виступає внутрішня форма фразеологізмів, наприклад: *jemandem blauen Dunst vormachen* – «напускати на когось синій туман» – обманювати когось. Колись фокусники перед початком виступів пускали синій туман, щоб скрити від глядачів хід чар. Встановлення асоціативних зв'язків між наркотичними парами і обманом як метою їхнього впливу призвело до виокремлення семантичних ознак, які і стали підґрунтям переосмислення (схожість вражень – метафора, логічний висновок із ситуації – метонімія). Образне переосмислення змінних словесних комплексів спирається не на семантичні ознаки окремих компонентів, а на сукупний денотативний і конотативний зміст, що випливає з позначуваної ними ситуації. Внаслідок цілісного переосмислення першого типу ФБ утворюються ідіоми.

Другий тип ФБ – це окремі слова, які корелюють з первинним фразотвірним процесом фразеологічної інтеграції. Якщо для процесу первинної фразеологізації характерне цілісне переосмислення ФБ, синтетичний спосіб перетворення смислу, то фразеологічна інтеграція є аналітичним способом складення смислів окремих слів. Словосполучення з одним або двома роздільно переосмисленими компонентами є фразеологізмами, в яких прикметник на позначення кольору може сполучатися з іменником і конкретної, і абстрактної семантики. Позначення кольору вживаються у переосмисленому значенні або беруть участь в утворенні образу з опорою на кольорову ознаку знов позначуваного денотату. Велику роль відіграє також символіка кольору, закріплена у свідомості людей, наприклад: *schwarze Gedanken* – «чорні думки» – погані думки.

Третій тип ФБ становлять стійкі фрази, до яких належать прислів'я, приказки та крилаті фрази зі структурою речення. Внутрішньою формою приказок і прислів'їв без переосмислення компонентів є смисловий зміст, що передається лексичними компонентами щодо їхнього спільного інваріантного значення: *In der Nacht sind alle Katzen grau* – «Вночі всі кішки сірі». Стійкі фрази характеризуються неоднорідним способом утворення фразеологічного значення, мають різну структуру внутрішньої форми і можуть бути об'єктом спеціального дослідження в цьому аспекті.

Четвертий тип ФБ – фразеологічні одиниці у широкому розумінні (в тому числі прислів'я, приказки та крилаті фрази) корелюють із вторинним фразотвірним процесом, а саме фразеологічною деривацією. Внутрішня форма фразеологізмів, мовні асоціації і багатоконпонентна структура створюють передумови для всіляких перетворень цих одиниць і підвищують їхній комунікативно-прагматичний потенціал. Здатність до модифікацій спостерігається насамперед у образних фразеологізмах, тому що образи описують ситуацію, відношення, зв'язки і є засобами збільшення експресивності. Зміна ракурсу розгляду ситуації, ставлення до неї веде до виділення іншого логіко-семантичного аспекту, виділення інших семантичних ознак, які стають основою номінації, а отже і до розширення або зміни внутрішньої форми. Як приклад візьмемо фразеологізм *blauen Montag machen* – «не вийти на роботу в понеділок» [14, с. 210]. Образно-мотиваційною базою переосмислення слугував той факт, що робітники, які фарбували вовну у синій колір, у понеділок мали вихідний, тому що вовна мала висихати, а робітники могли відповідно відпочивати, нерідко і пиячити в цей день. Похідними від *blauen Montag machen* є *blauer Montag* – невихід на роботу, прогул, *blau machen* – прогуляти. Можливо від цього фразеологізму походить *blau sein* – бути п'яним.

При розгляді явища внутрішньої форми з позиції номінації постає питання про різні види внутрішніх форм в залежності від структурно-семантичних типів фразеологізмів. Структура внутрішньої форми фразеологічних одиниць «залежить від способу утворення фразеологічного значення, від характеру фразеологічної абстракції, від приналежності фразеологічної одиниці до того чи іншого структурно-семантичного типу» [8; 19]. Внутрішня форма змінюється залежно від зміни ракурсу дослідження, типізації вихідного образу, при включенні до механізму переосмислення генетико-дериваційних зв'язків на фразеологічному рівні. Тому структура внутрішніх форм позначена динамічним характером, пов'язаним з пізнавальною діяльністю мислення.

За характером внутрішньої форми серед ідіом (перший тип ФБ) можна виділити кілька розрядів фразеологізмів: 1) ідіоми, в яких внутрішньою формою є стрижневі компоненти, що виражають високий ступінь прояву ознаки, дії: *i-n ins Weiße der Augen ansehen* – «дуже пишно дивитись на когось»; *j-n bis zur Weißglut bringen* – «довести когось до стану сильного роздратування»; 2) ідіоми, генетичною основою яких є позначення традицій, звичаїв, символічних дій, ігор: *eine schwarze Kugel gezogen haben* – «вийняти чорну кулю, тобто програти»; 3) інтер'єкційні фразеологізми, які мають найвищий ступінь фразеологічної абстракції: *ach du grüne Neune!* – «оце так!» (вигук здивування, несподіванки, переляку).

За характером внутрішньої форми фразеологічні сполучення (другий тип ФБ) утворюють кілька груп: 1) компаративні звороти з семантичною автономністю елементів і прозорою внутрішньою формою: *weiß wie eine gekalkte Wand* – «білий як стінка», *schwarz wie die Nacht* – «чорний як ніч»; 2) фразеологічні звороти, де внутрішня форма проглядається крізь призму лексичного значення: *sich grün und blau ärgern* – «злитися до позеленіння»; 3) фразеологічні звороти, в яких прикметник на позначення кольору вживається в переосмисленому, символічному, асоціативному значенні, яке нерідко виникало в результаті психологічного осмислення феномену кольору: *gelber Neid* – «чорна заздрість»; 4) внутрішня форма складається з семантичного елемента, абстрагованого на підставі асоціацій за подібністю якості, цінності, властивості: *weißes Gold* – «1. бавовна; 2. порцеляна», *schwarze Diamanten* – «вугілля», *schwarzes Gold* – «нафта»; 5) внутрішня форма з розчленованою структурою: *eine grüne Puppe* – «молода, недосвідчена, але дуже гарненька дівчина», *grünes Gemüse* – «недосвідчена молодь». Незважаючи на ілюзію повної ідіоматичності виразів, структура внутрішньої форми дозволяє виявити аналітичний спосіб утворення фразеологічного значення.

Внутрішні форми третього типу ФБ, а саме стійких фраз зі структурою речення, відзначаються неоднорідним способом утворення фразеологічного значення і ускладненою семантикою. Матеріалом четвертого типу ФБ є існуючі вже фразеологізми, у тому числі прислів'я, приказки і крилаті фрази, які корелюють із вторинним фразотвірним процесом – фразеологічною деривацією. Внутрішні форми фразеологізмів першого, другого та третього типу фразеологічних баз, асоціативне мислення і багатоконпонентна структура створюють передумови для всіляких перетворень цих одиниць: це може бути посилення оцінного або експресивного елемента словотвірними засобами: *eine weiße Weste haben* → *eine blütenweiße Weste haben*, *blau sein* → *veilchenblau sein*, *kornblumenblau sein*, або компресія і утворення двокомпонентних дериватів: *Grau, teurer Freund, ist alle Theorie und grün des Lebens goldener Baum* (Goethe, «Faust») → *graue Theorie*, та багато інших засобів.

Метод семантичного аналізу, орієнтований на визначення співвідношення форми і змісту, дозволяє отримати цікаві відомості про ступінь ізоморфізму лексико-семантичної структури фразеологізму, структури його внутрішньої форми і

структури її семантичного еквівалента. Виявляється поділ фразеологічного значення на частини, що співвідносяться з окремими лексичними компонентами або словосполученнями компонентів у складі фразеологічних одиниць, тобто має місце певний ступінь аналітизму фразеологічного значення. Чим ширша синтаксична структура ФО, тим більше ознак містить внутрішня форма, і тим більше ознак залучається до дериваційних процесів.

Внутрішній формі властива гнучкість, історична мінливість, здатність оновлюватися під впливом народної етимології, при актуалізації іншого логіко-семантичного аспекту, що знаходиться в латентному стані. Велику роль при формуванні внутрішньої форми відіграє пізнавальна діяльність свідомості та асоціативність мислення.

Література:

1. Бангерт И. А. Специфика семантики языковых знаков косвенной номинации (на материале системного исследования лексем и устойчивых словесных комплексов немецкого языка: автореф. на соискание учен. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки» / И. А. Бангерт. – Москва, 1980. – 25 с.
2. Денисова О. И. Регулярность фразообразовательных процессов в современном немецком языке: автореф. на соискание учен. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки» / О. И. Денисова. – Москва, 1983. – 29 с.
3. Дерибере М. Цвет в деятельности человека / М. Дерибере. – Москва : Издательство литературы по строительству, 1964. – 183 с.
4. Дерябин В. С. Чувства, влечения, эмоции / В. С. Дерябин. – Ленинград : Наука, 1974. – 258 с.
5. Дзивак О. Н. Лексика на обозначение цвета в современном украинском литературном языке: автореф. на соискание учен. степени канд. филол. наук О. Н. Дзивак. – Киев, 1974 – 34 с.
6. Золотова Л. М. К проблеме семантической мотивированности фразеологизмов современного немецкого языка (на материале системного исследования лексем и устойчивых словесных комплексов немецкого языка): автореф. на соискание учен. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки» / Л. М. Золотова. – Москва, 1978. – 24 с.
7. Кунин А. В. Замена компонентов фразеологизмов как стилистический прием / А. В. Кунин // Иностранные языки в школе. – 1977. – № 2. – С. 3–12.
8. Мелерович А. М. К вопросу о типологии внутренних форм современного русского языка / А. М. Мелерович // Активные процессы в области русской фразеологии. – Иваново, 1980. – С. 17–21.
9. Мурьянов Л. Ф. К интерпретации старославянских цветообозначений / Л. Ф. Мурьянов // Вопросы языкознания. – 1978. – №5. – С. 93–110.
10. Телия В. Н. Вторичная номинация и ее виды / В. Н. Телия // Языковая номинация. Виды наименований // В. Н. Телия. – Москва : Наука, 1977. – С. 129–221.
11. Телия В. Н. Типы языковых значений: связанное значение слова в языке / В. Н. Телия. – Москва : Наука, 1981. – 269 с.
12. Телия В. Н. Коннотативный аспект семантики номинативный единиц / В. Н. Телия. – Москва : Наука, 1986. – 143 с.
13. Шерцль В. И. Названия цветов и символическое значение их / В. И. Шерцль // Филологические записки. – Воронеж, 1884. – 70 с.
14. Küpper H. Wörterbuch der deutschen Alltagssprache. Bd.1 / Heinz Küpper. – München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 1971. – 238 S.

УДК 001.4:81'1

Т. В. Кулікова,

Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління, м. Кременчук,

В. В. Деркач,

Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського, м. Сімферополь

ДЕРИВАЦІЯ ТЕРМІНІВ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

У статті аналізується сучасний стан термінології мережі Інтернет у контексті сучасного розвитку науки і техніки. Розглядається система термінів мережі Інтернет у семантико-дериваційному та функціональному аспектах, визначені основні джерела та способи їх номінації, подана характеристика лексичних одиниць на позначення об'єктів та процесів у галузі мережі Інтернет.

Ключові слова: інтернет, термін, деривація, термінологічна номінація.

В статье анализируется современное состояние терминологии сети Интернет в контексте современного развития науки и техники. Рассматривается система терминов сети Интернет в семантико-деривационном и функциональном аспектах, определены основные источники и методы их номинации, подана характеристика лексических единиц на определение объектов и процессов в отрасли сети Интернет.

Ключевые слова: интернет, термин, деривация, терминологическая номинация.

This article is analyzed a current state of terminology of the Internet in the context of modern development of science and equipment. The system of terms is considered of the Internet semantiko-derivational and functional aspects, the main sources and ways of their nomination, the presented characteristic of lexical units are defined for designation of objects and processes in the field of the Internet.

Modern stage of development of science and technology is characterized the rapid introduction of computers in our lives. This is a natural process – new technologies are in everyday use, while it is not common has the means necessary to refer to new concepts. New terminological units and linguistics – new the objects of study.

The main directions of terminological work in Ukraine provide for coordination of the national and international terminology, develop methodological foundations for the unification of terminology, their enrichment at the expense of own linguistic units and necessary in the present lexical borrowing (theoretical aspect), the participation of the Ukrainian terminology in the work of international organizations on standardization (pragmatic aspect), enter into various terminological dictionaries in cooperation of specialists in the relevant fields of science and equipment and philologists (applied aspect).

As you know, the first computer terminology was barely not entirely borrowed from the English language. However, many English terms today it does not require translation, as it has received General acceptance and apply as a result of transliteration (directory, file, program). There are cases of borrowing from this language, when saved Latin writing (Internet, CD-ROM, E-mail, on-line, offline, WEB, Windows, WORD, and others). Use a lot of borrowed words, some of them are useful because the Ukrainian version accurately reflects the content of the concept.

The analysis gives reason to believe, the main body terminology the Internet has already formed, but requires a thorough streamlining and standardization. The main direction of work in this terminology remains practical aspect, namely the